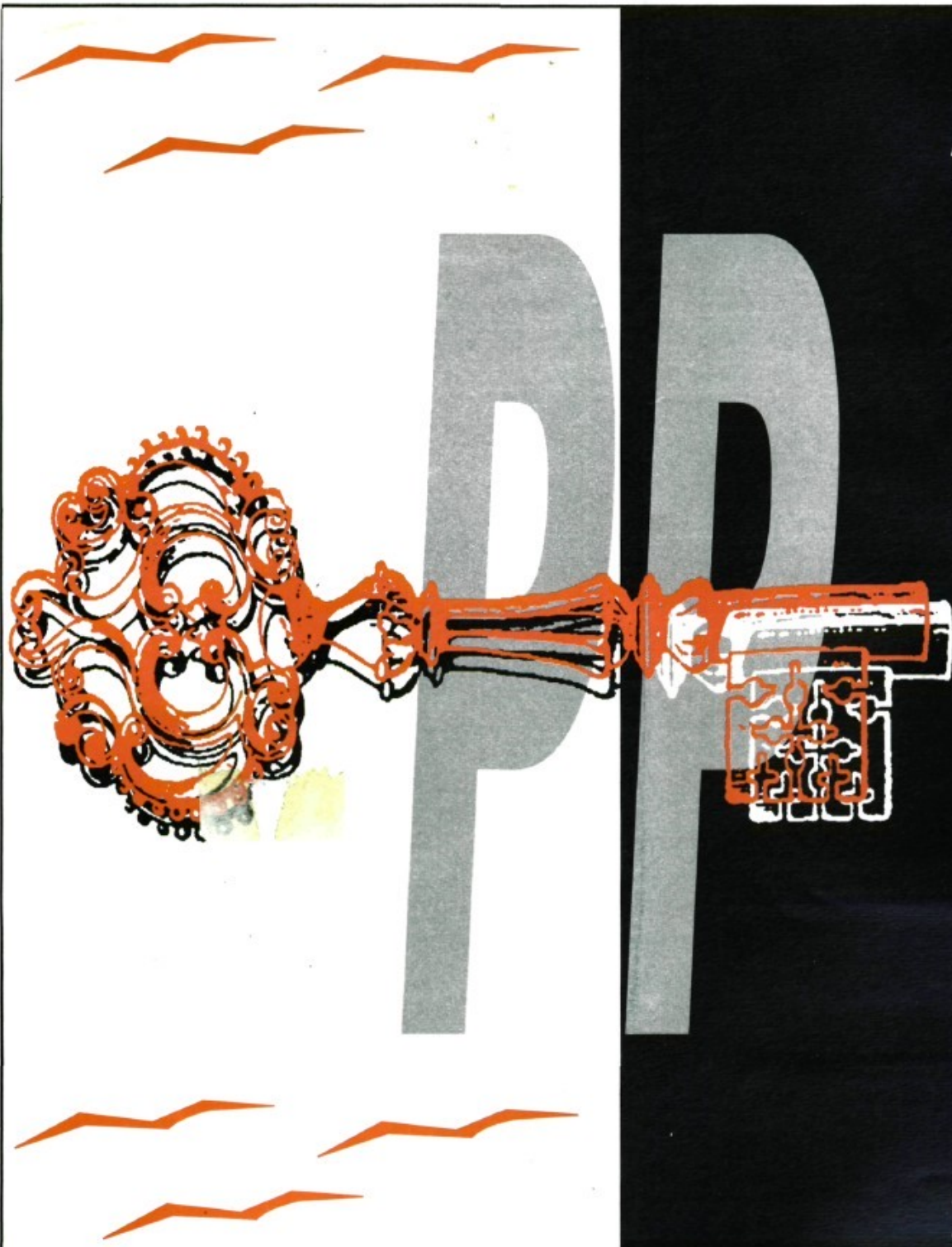

Mel i Sucre

Obra Cultural Balear - Sant Joan

Juny / 1995 - núm. 180

A
L'AJUN
TAMENT

HAN
RODAT
LA CLAU

MEL I SUCRE - Juny, núm. 180. Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

Local social: carrer de Ramon Llull, 48. Sant Joan (Mallorca) 07240.

Consell de redacció: Guillem Florit, Joan Sastre, Joan Font, Joan Moratinos.

Tirada actual: 500 exemplars.

Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

Nota: S'adverteix als possibles lectors de *Mel i sucre* que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

Dipòsit legal: PM. 49/1983

Disseny de la capçalera: Jaume Falconer
Coberta: Eleccions 95
Contracoberta: Eleccions 95

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU

- Notícies locals
- **Fotos d'antany**, per Gracià Sànchez
- **Jardineria**, per Francesc Nicolau
- **Vacunació preventiva en cans i moixos**, per Wolf Michael Knauff
- **Acomiadament d'una experiència de temps lliure**, per Catalina Ll. Gayà, Francisca Bauzà i Belén Fernández de Castro
- **El nou condol de la Parròquia**, per Nofre Torres
- **Meteorologia. «Pel maig, a segar vaig»**, per M. Company i M. Alzamora
- **La comarca del Pla i la pèrdua d'identitat**, per Rafel Miralles Mas (*Es Saig*, núm. 172)
- **Agraïment**, per F. Nicolau Català
- **Esser d'esquerres a Sant Joan**, per Mateu Sastre Joan
- **Eleccions municipals i autonòmiques**, per Miquel Company Florit
- **Versos a Josep Estelrich Mieres, «Turricano»**, per Gabriel Florit Ferrer
- **Glosa des forner**, pel Forner Boveta
- **Adéu a l'amo en Pep Turricano**, per una santjoanera de pro
- **Teranyines**. Col·lectiu per la recerca històrica santjoanera
- **L'alfabaguera 1995**, per Bàrbara Matas Sastre
- **Dos dits de seny. Domina la teva llengua**
- **Mel i sucre, dolcet dolcet**, per J. Bauçà
- **Conseqüències de l'alcoholisme de l'home sobre la dona**, per Joana M. Rigo Cabot
- **Agenda**

**El consell de redacció
es reunirà dia 29 de JUNY, a les
21.30 h, al casal social.
Els col·laboradors
hi estau convidats**

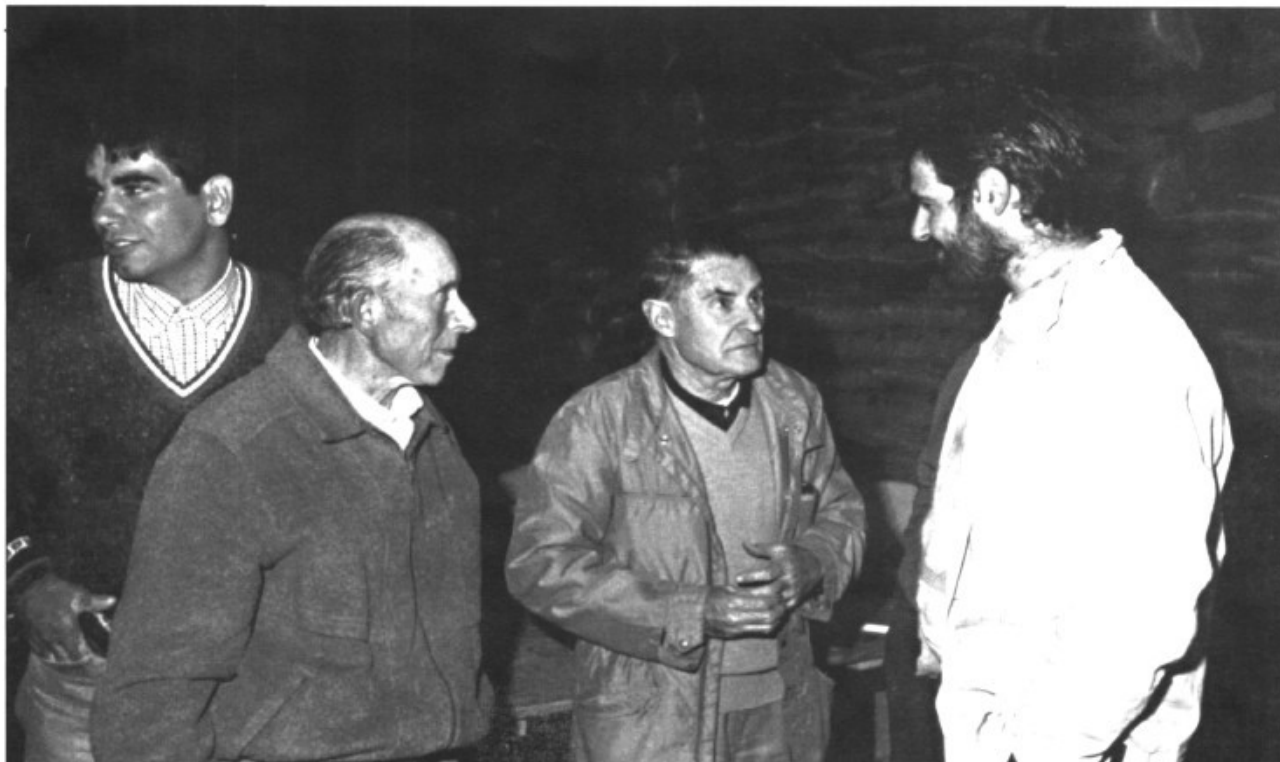
NOTA DE REDACCIÓ

Totes les persones o entitats que se sentin al·ludides pel contingut d'aquesta revista, tenen a la seva disposició una secció de «Cartes al Director» que admet escrits que compleixin les següents condicions:

— L'extensió màxima és un foli mecanografiat a dos espais.

— Les cartes han d'anar signades per l'autor, que ha de ser identificable.

NOTÍCIES LOCALS

Un dels darrers actes públics de l'amo en Pep, que el veim amb en Joan Sastre, gerent de la Cooperativa, Joan Oliver i l'ex-director de Sa Canova, el dia de l'homenatge que la Cooperativa va retre a Jaume Galmés.

— El dia 7 de juny ens arribà la notícia súbita i consternadora de la mort de l'amo en Pep Turricano. En Josep Estelrich Mieres, en Pep Turricano o en Pep d'Hortella, com el coneixiem, va morir d'un accident laboral just vora les cases d'Hortella. L'amo en Pep va ser una bona persona que, tant professionalment com socialment, destacà en el món agrari, tant a nivell d'associacionisme, en el cas d'Unió de Pagesos, com en el de cooperativisme, en el cas de la Cooperativa de Sant Joan i d'Unió de Cooperatives. Menció a part, també va estar al front del Teleclub Sant Joan i, recentment, en el col·lectiu Teranyines. En el camp polític, també va ser regidor de l'Ajuntament de Sant Joan, tant al final del franquisme com al principi dels ajuntaments democràtics. Va ser candidat al Parlament balear pel PSM, del qual era un actiu col·laborador.

La mort del seu fill Tomeu, als 23 anys, després d'una llarga malaltia, deixaren a l'amo en Pep Estelrich dins l'absoluta tristesa, únicament recuperada feia poc amb la seva participació activa dins els grups socials de Sant Joan.

Els funerals que es feren, tant a Vilafranca com a Sant Joan, varen ser una vertadera mostra de dol per les simpaties que l'amo en Pep tenia. Descansi en pau.

— El passat 22 de maig, l'unitat mòbil del Banc de Sang de Balears va venir a Sant Joan per realitzar una recolecció de sang. La recollida, que es va fer al centre sanitari, va comptar com és costum amb una participació de prop de 35 persones.

— Els grups de teatre de col·legi públic Son Juny, que dirigeix en Toni Síndic, varen tenir una bona actuació a Sineu, representacions que anunciàvem a la revista del mes passat. En aquest número reproduïm dues fotografies que correspon, l'una al grup dels petits i l'altra al grup dels grans.

Grup de teatre del més petits.

— D'altra banda, la Parròquia de Sant Joan i l'agrupament Escolta varen organitzar un sopar de solidaritat, el qual va consistí amb un senzill pa amb oli, que es servia a cada assistent pel donatiu de 500 pessetes. L'objectiu era el d'ajudar al finançament d'una màquina de fusteria per a una escola de formació professional de Santo Domingo. L'acte comptà amb l'animació del grup Aires de Pagesia. La participació va ser molt alta i els objectius es compliren positivament.

— El grup alemany de ball popular, «Winzertanzgruppe», de la població de Bingen am Rheim, va conviure uns quants dies entre nosaltres convidat pel grup Aires de Pagesia. Era la segona vegada que aquest grup venia a Sant Joan; la primera vegada va ser l'any 1992. Després d'una sèrie d'actuacions a Sant Joan i fora poble, a principis de setembre el grup santjoaner els tornarà la visita coincidint amb la fira del vi d'aquesta població a la ribera del Rhin.

Postal del grup Winzertanzgruppe de Bingen am Rheim.

— La campanya electoral del 28 de maig es va desenvolupar amb normalitat, tota vegada que, a priori, els sondeigs eren més equilibrats. Els

FERRERIA

Pedro Mestre

PORTES BASCULANTS :- BARRERES
BALCONS :- FERRO RUSTIC
FERRERIA AGRICOLA :- AUTOMATISMES

C/. Jaume Mas Noquera, 23
Tels. 52 65 11 - 52 60 63 07240 SANT JOAN

Ferreteria de Sineu

C/ des Bous, 15
Tel.: 52 65 33
07240 Sineu

Ferreteria de Sant Joan

C/ de Palma, 17
Tel.: 52 65 33
07240 Sant Joan

Lloguer de maquinària,
còpies de claus al moment,
venda d'eines, bricolatge,
pintures, reg, maquinària...

mítings i el dia de l'elecció varen transcórrer de la següent manera:

El dissabte 20 de maig, UM obrí la campanya amb un míting molt preparat, en el que, a més, d'un centenar llarg de persones, varen parlar els 5 primers de la llista, amb n'Amador Bauçà, candidat a batle, únic aspirant a batlia que és nou a l'ajuntament i amb una presidenta d'UM, Maria Àntònia Munar, dura i agressiva. Al final hi hagué menjar per a tots els assistents.

El dimarts 23, el PP es presentava per primera vegada a una convocatòria

municipal, ja que anteriorment ho havia fet amb coalició amb UM. L'acte de presentació de la llista del PP va ser multitudinària, ja que s'havien presentat prop de 400 persones. Després d'un monòton míting, en el que, entre altres, parlaren en Biel Mora, candidat a batle i el president del Govern Balear, Gabriel Cañellas, hi hagué un sopar a la plaça de la Constitució, al qual no quedaren ni les miques.

El sen demà, US es va presentar a la casa de cultura davant d'un centenar de persones, i en el que just hi hagué un parlament, el del seu candidat, Joan Matas. El seu discurs, que va tenir una menció molt dura a candidats d'altres partits, va ser el més dur de la campanya.

El dijous 25, el PSM es va presentar a prop de 250 persones. En aquest míting varen parlar els 3 primers de la llista, amb en Francesc Nicolau, com a candidat a batle, i amb en En Pere Sampol, candidat al Parlament Balear. Al final, es varen repartir alfabagueres per als assistents i hagué coca i gelat per a tothom.

El divendres 26, el grup Arrel es va presentar a la cambra agrària davant una quarentena de persones, en el que Pep Mas exposà les directrius del grup. La nota curiosa de la campanya va ser que el grup exhibí, en el creuer vora la benzineria de Vilafranca, un rètol a semblança del qui hi ha a l'entrada de Montuïri, que deia «Sant Joan, abans un poble acollonat, ara un poble collonut» i que fou retirat durant la mateixa campanya.

— El 28 de maig es varen fer les eleccions municipals i autonòmiques. La jornada va transcórrer amb absoluta normalitat amb la participació de prop del 85%. La única nota diferent

<p>PLANXA • PINTURA</p> <p>Rafel gaià gaià</p> <p>Gràcies per la seva confiança</p> <p>C/. Solanda, 31 • Tel. 52 65 35</p>	<p>servei de Grua: Verges Tel. 64 74 01</p> <p>Carrosseria i Pintura Autoritzada</p> <p>GARANTIZAT</p> <p>07240 - SANT JOAN - Mallorca</p>	 <p>JAUME SASTRE BAUZA Llanterner i Pintor</p> <p>C/ Josep Rosselló i Ordines Tel.: 52 65 53 Sant Joan</p>
--	--	---

respecte de les altres eleccions va ser el canvi d'ubicació de la secció 2 de la cambra agrària a l'Ajuntament, la qual cosa produí que algun despistat fés viatge de bades. Les meses electorals estaven compostades per les següents persones:

Districte 1. Secció 1

- Antònia Riera Veny
- Antoni Oliver Blanch
- Francisca Estelrich Costa

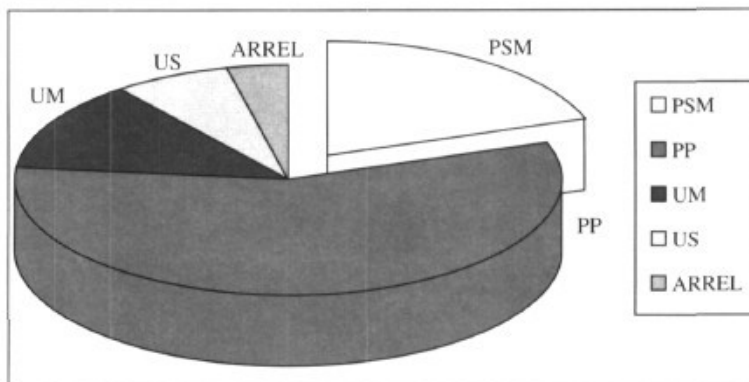
Districte 2. Secció 1

- Carlos Sànchez Costa
- Catalina Abraham Estelrich
- Antoni Galmés Matas

Dels 1.442 electors, un total de 1.243 santjoaners anaren a votar, distribuïnt-se els vots de les eleccions municipals de la següent manera:

	1995	1991
PP	704	PPUM 544
PSM	244	265
UM	157	
US	86	185
Arrel	42	109
CDS		49

— El 9 de maig es va signà a la seu del Consell Insular de Mallorca el conveni subscrit entre aquesta institució i l'Associació de Premsa Forana de Mallorca. Varen signar el conveni el president del CIM, Joan Verger, i el president de l'APFM, Carles Costa.

Resultats municipals de les eleccions del 28 de maig de 1995.

Joan Verger, president del CIM i Carles Costa, president de l'APFM en el moment de la signatura del conveni entre ambdues entitats.

 <h2 style="margin: 0;">"la Caixa"</h2> <p style="margin: 10px 0 0 0;">AGÈNCIA DE SANT JOAN</p> <p style="margin: 10px 0 0 0;">Carrer Bellavista, 38 Tel.: 52 60 78</p>	<p style="margin: 0;">PLANTERS I ORNAMENTALS NICOLAU</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p style="margin: 0;">C/ de Ramon Llull, 52 07240 Sant Joan Tel.: 56 03 46 52 61 87 (part.)</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p style="margin: 0;">NICOLAU</p> <p style="margin: 0;">ORNAMENTALS</p> </div> </div>
---	---

— La Caixa de Balears “SA NOSTRA” ha editat la Memòria 1988-1994 de Sa Canova, finca experimental agrícola, allà on es recolleix els programes d’investigació i col·laboració entre SA NOSTRA i la UIB, conselleria d’Agricultura i Pesca i GESA. La presentació es va fer a la mateixa finca, allà on hi estaven convidades, entre d’altres, les revistes de premsa forana.

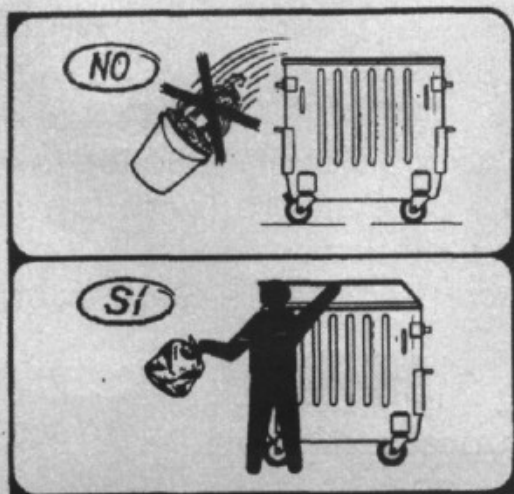
— L’11 de maig morí a l’edat de 93 anys Sor Antònia Adrover Julià. Sor Antònia, que havia nascut a Felanitx, va entrar a la Congregació de les Germanes de la Caritat als 18 anys. Després d’estar destinada a varis pobles de les illes Balears, vingué a Sant Joan on hi ha viscut 23 anys. La seva feina estava dirigida a la formació de pàrvuls. Descansi en pau.

*Sor Antònia Adrover, epd, va estar
23 anys entre nosaltres.*

— Després de 23 anys de feina al davant de l’oficina de SA NOSTRA de Sant Joan, Miquel Gayà es va retirar ja que va acollir-se a la jubilació anticipada. El seu successor és n’Antoni Vidal Dolç que dur 9 anys treballant a l’entitat.

— Antoni Oliver i Bauçà, *Marranxó*, ha editat un goig a la Mare de Déu de Consolació en motiu dels 25 anys de sacerdocí.

POSAU ELS FEMS DINS LES BOSSES

Per al vidre, paper i ferralla
emprau els contenidors especials

La recollida es farà els
dimarts, dijous i diumenges al vespre

AJUNTAMENT DE SANTJOAN

**Si teniu fotografies
antigues**

(anteriors als anys setanta)

feis-ho saber a

Gracià Sànchez

Hem començat una nova secció:

**FOTOGRAFIES
D’ANTANY**

Miquel Company, al davant de l'APFM.

— El passat 11 de juny es va celebrar la festa de sant Cristòfol, organitzada per la Peña Motorista Sant Joan, en el que els actes principals eren les beneïdes de vehicles i carrosses i la missa en honor del sant. Tot i que anys enrere el número de carrosses era escàs, la festa subsistia amb poca cosa, peròenguany va ser trist i penós: una sola carrossa.

— La nova junta directiva de l'APFM, presidida pel nostre amic Miquel Company s'ha posat en marxa i ja es reuneix amb normalitat, tot i l'impasse que suposa la rentrée de les eleccions i dels polítics autonòmics i del període estiuenic dificultarà la celeritat de l'activitat de la nova junta.

— Coincidint amb la programació de la festa del sol que balla, que organitza cada any l'APA del col·legi públic Son Juny, el col·lectiu Teranyines ferà la presentació dels seus dos primers fruits. L'un serà la definitiva presentació de la carpeta dels *Goigs de la Mare de Déu de Consolació* que

ha recopilat Joan Bauçà Barceló i l'altre correspon al núm. 3 de la col·lecció monografies santjoaneres titulat *Sant Joan, un temps*, obra de Carles Costa Salom.

La secció d'excursionisme de l'OCB té previst fer per aquest estiu les següents sortides:

Excursió a Sa Calobra

amb el trajecte Sant Joan - Palma (amb autocar) - Sóller (amb tren) - Port de Sóller (amb tramvia) - Sa Calobra (amb barca)

El dinar serà a Sa Calobra

La tornada seria amb autocar directament cap a Sant Joan

El preu previst serà de **3.500** ptes.

Aquesta excursió està programada durant la segona quinzena de juliol

Viatge a Port Aventura (costa Daurada)

Aquesta sortida està prevista de l'**1 de juliol al 9 de juliol**

Estau atents als cartells que penjarem!

FOTOS D'ANTANY

Aquest mes duim a les nostres pàgines tres retrospectives de quan es feien les obres de l'església de Sant Joan. Les dues imatges exteriors, una del carrer de Palma i l'altra del carrer Major, foren fetes el 13 de maig de 1929, la qual cosa permet veure els canvis, sobretot de detalls, que afecten l'edifici.

L'altra fotografia, feta el 4 de juny de 1928, correspon a una excursió que feren els obrers de l'Església a la casa que D. Francesc Mas tenia vora el mar, al terme de Son Servera.

Gracià Sànchez

(Fotografies de Sebastià Soler, aleshores metge titular de Sant Joan)

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

Centre Coordinador

Biblioteca Municipal de Sant Joan

NOVETATS

Literatura infantil

- *El gat*, de la col·lecció El món Meravellós. Ed. Cruïlla.
- *La caseta dels tres porquets*. Ediciones B.
- *El palau d'Aladí*. Ediciones B.
- *El palau de la Ventafocs*. Ediciones B.
- *Mamífers*. Enciclopèdia il·lustrada. Plaza Joven.
- *El meu primer Llibre de Paraules*. Plaza Joven.
- *El teu menjar*. Enciclopèdia Il·lustrada. Plaza Joven.
- *Insectes i aranyes*. Enciclopèdia Il·lustrada. Plaza Joven.
- *Dinosaures*. Enciclopèdia Il·lustrada. Plaza Joven.

**Consell Insular
de Mallorca**

JARDINERIA

Les plantes anuals

L'esment de les plantes d'estiu és tan delicat com el de les demés.

Les plantes anuals són aquelles que neixen, creixen, floreixen i moren durant la mateixa temporada.

Aquestes plantes es reproduïxen per llavors que se sembren a finals d'hivern, després del qual neixen i floreixen durant tota la primavera i principi de l'estiu, mentre que durant la tardor es panseixen i moren. De totes maneres, algunes d'aquestes plantes sobreviuen per a la propera temporada si les condicions de tardor-hivern no són molt extremes.

Aquestes plantes es poden obtenir a un planter o sembrant la llavor nosaltres mateixos. Si volem, però, que a principis de primavera ja hi hagi plantes, seria necessari que les llavors fossin sembrades dins l'hivern, la qual cosa ens obligaria a crear-li la temperatura artificial adient, circumstància que ens crearia certes dificultats; per això si volem plantes florides a

principis de primavera ens convé comprar el planter fet a llocs especialitzats, on poden controlar molt bé la germinació de les llavors, deixant per sembrar nosaltres mateixos les més tardanes.

És convenient adquirir sempre la llavor produïda per les diferents cases comercials, sempre híbrides, ja que seran molt més resistents a les diverses malalties.

Hem de pensar que, perquè la germinació sigui correcta, també li hem de donar les condicions òptimes. Aquestes condicions han de ser que la humitat del sòl sigui pràcticament del 90% i la temperatura al voltant dels 20°, sempre tenint en compte les diferents espècies i varietats que sembrem.

Les condicions per a la sembra han de ser: emprar qualsevol recipient que tenguí drenatges; posar 3 o 4 cms de substrate vegetal, el qual es ven per a tal motiu; espargir la llavor i després tapar-la amb una capa molt fina de vermiculita i, si de cas la llavor és molt petita, senzillament deixar-la destapada. El temps de germinació amb condicions ambientals òptimes pot ser des de 3 a 15 dies, sempre depenent de l'espècie o varietat que sembrem o si la llavor sembrada té molt de poder germinatiu o no. Si tenim les condicions favorables en el terreny definitiu on han d'estar sembrades, ho podem fer directament sobre el terreny anivellant-lo al màxim, perquè la llavor ens quedi sembrada a la mateixa profunditat, per tenir un naixement al mateix temps i uniforme.

Francesc Nicolau Català

VACUNACIÓ PREVENTIVA EN CANS I MOIXOS

Molts animals, sobretot els joves, emmalalteixen i moren de malalties infeccioses, que no curen quasi mai, o molt difícilment, i amb un cost molt elevat. Per exemple HCC, borm (moquillo), parvovirosi, leptospirosi panleucopenia felina.

Una protecció suficient davant aquests casos seria una vacunació regular a tots els animals de la casa.

Les vacunes d'avui en dia ofereixen un alt grau de seguretat i la majoria permet, en una mateixa dosi, guarir diverses malalties (vacuna polivalent).

S'ha observat que la probabilitat de que un animal sà que ha estat vacunat contra una malaltia la contregui, és mínima. Els danys econòmics que es poguessin donar després d'una vacunació serien sempre inferiors als que es donarien si la vacunació no s'hagués duit a terme. Es recomana als propietaris d'animals que no els administrin la vacuna ells mateixos, sinó que siguin els professionals els qui ho facin, ja que una vacuna

mal administrada, o donada a un animal ja malalt, pot tenir unes conseqüències nefastes.

Aquesta recomanació s'extén a la utilització d'altres medicaments i especialment als antihelmíntics, que són nocius administrats a animals prenyats tant per a ells com per a les cries. Si l'animal es troba a la darrera fase de l'embaràs, llavors molt possiblement pot esdevenir la mort de les cries o l'avortament. Això, a més, pot produir la mort de la mare o la seva esterilitat.

1. S'han d'administrar dues vegades antihelmíntics a tots els animals abans de la vacunació.

2. Quan es vacunen els animals han d'estar sans.

3. En una primera vacunació són necessàries sempre dues injeccions, separades unes quatre setmanes l'una de l'altra.

4. Després s'ha de repetir la vacunació una vegada l'any.

WOLF MICHAEL KNAUFF
Ecòleg/Natúropata Veterinari

ESCOLA D'ESTIU'95

Organitzada per l'APA del CP Son Juny i programada per les monitores

Per a nins i nines de 3 a 12 anys.

Es faran activitats i tallers:

ceràmica
cuina
hortet

jocs
cançons i ball
excursions

pintura
teatre

INICI: dia 3 de juliol

LLOC: CP Son Juny

HORARI: de dilluns a divendres de 9 a 13.00 h

Per a més informació dirigiu-vos a qualsevol de les dues monitores:

Catalina Torrens, tel. 52 62 48

Marta Company, tel. 52 62 08

ACOMIADAMENT D'UNA EXPERIÈNCIA DE TEMPS LLIURE

Una de les activitats de les darreres edicions de l'Escoleta d'Estiu.

La comissió organitzadora de les Escoletes d'Estiu '93 i '94 comunica que no organitzarà la d'enguany.

El motiu és que la junta directiva de l'APA ens ha negat el suport que ens donava cada any i perquè no coincideixen amb els nostres objectius.

De totes maneres, nosaltres valoram positivament aquestes dues experiències, ja que hem aconseguit en gran part, especialment l'any 1993, els objectius proposats:

- Crear un espai lúdic per als nins.
 - Realització de tallers per enriquir les experiències de nins i adults.
 - Sortides per conèixer el nostre entorn.
- Algunes d'aquestes, realitzades amb el nostre mitjà tradicional de transport, com és el carro menat pels padrins.

- Oberta a tothom que hi volgués participar o que volgués oferir una experiència.

Per altra part, voldríem deixar constància que el nostre treball no ha estat en cap moment remunerat, ja que la nostra finalitat no era lucrativa. Per tant, hem decidit destinar el remanent econòmic al Consell Escolar del CP Son Juny, amb la finalitat que aquests doblers es destinin als nins del poble ja que l'Escoleta d'Estiu es va crear per a ells.

Per acabar, volem donar les gràcies a totes les persones, grans i petits, que durant aquests dos anys van col·laborar i ajudar perquè aquesta experiència es pogués dur a terme.

Fins a una altra.

*Catalina Ll. Gayà
Francisca Bauzà
Belén Fernández de Castro*

EL NOU CONDOL DE LA PARRÒQUIA

Ara fa mig any que la nostra Parròquia va canviar el sistema de donar el condol, a instàncies de la gent que ho demanava i amb l'aprovació del Consell Parroquial. I proposarem fer la prova del canvi i retirar-la si fos necessari.

Després de sis mesos, hem rebut felicitacions i desacords, així com també noves propostes de canvi. La veritat és que no sabem per on ens podem girar. És veritat que les coses no es fan mai a gust de tots; ni tant sols la pluja és ben rebuda per tothom.

Comentem, en primer lloc, les propostes:

N'hi ha que són partidaris de començar el condol pels que estan a les naus laterals; mentre tant, els dels bancs es quedarien asseguts esperant que es buidassin les dues naus. Uns altres creuen que seria millor que una sola fila d'homes i dones poguessin consolar tots els endolats. Uns pensen que és millor tornar al sistema d'abans. També n'hi ha que diuen que per evitar renous i molèsties haurien de començar el condol pels qui són a defora, esperant entrar quan s'acabi la missa. Altres opinions asseguren que seria millor començar pels darrers bancs i acabar pels primers i a continuació les naus laterals.

Si vos he de ser sincer, personalment crec que la més acertada és la d'una sola fila; així

es podria anar sempre als coneguts perquè es passaria per davant tot el condol. Però aquí sorgiria un nou problema: canviar de lloc les banques actuals dels endolats i posar uns altres bancs pels familiars del difunt, mirant cap a l'altar.

Després d'haver escoltat aquestes aportacions hauríem de veure quina és la qüestió que realment ens preocupa; seguir com estam; tornar al sistema d'abans o canviar de nou. Es faci el que es faci el problema del condol sempre hi serà mentre no es col·labori a l'hora de posar-nos en fila guardant l'ordre i el silenci. És a dir, les dificultats no estan en els sistemes sinó en les persones. La prova d'això, la tinguèrem el dia del funeral de sor Antònia, on l'ordre i el silenci foren la nota dominant de totes les persones que hi assistiren. I si aquest dia va ser possible guardar ordre i silenci, creim que també és possible fer-ho en altres ocasions, independentment dels sistemes.

Per acabar, volem expressar que estam oberts a qualsevol suggeriment i canvi, mentre es pugui garantir l'ordre, el silenci i el respecte als qui pateixen el dol.

Nofre Torres, rector

RESTAURANT - BAR

Cta. Manacor - Inca, km 9 Tel. 830246 PETRA

FONTANERIA i FERRERIA
J. COMPANY

*Instal·lació de banys i
de calefacció central
Llanterneria en general
Ferreria*

C/ Consolació, 17. Sant Joan
Tel. 52 62 77

METEOROLOGIA

«PEL MAIG, A SEGAR VAIG»

Temperatura		Dia	Precipitació	Cel	Vent dominant	Fenòmens observats	Mes: maig	Any: 1995
Max	Min							
24	11	1		clar	xaloc		Estació: Revista Mel i Sucre de Sant Joan de Mallorca	
26	9	2		clar	xaloc			
25	9	3		clar	xaloc		Fonts: Guillem Company, Miquel Alzamora i Miquel Company	
26	12	4		clar	xaloc			
26	11	5		clar	xaloc			
26	10	6		clar	xaloc			
30	12	7		clar	xaloc			
31	16	8		2/4 tapat	llevant			
32	15	9		clar	llevant			
28	16	10		1/4 tapat	variable		Precipitació parcial	
28	15	11		2/4 tapat	variable			
23	13	12	ip	3/4 tapat	mestral	vent moderat		
20	11	13		clar	mestral	vent fluix		
24	7	14		1/4 tapat	variable			
26	10	15		clar	variable			
30	14	16		1/4 tapat	variable			
27	14	17		clar	variable			
30	15	18		clar	variable			
27	18	19		1/4 tapat	gregal			
23	14	20		3/4 tapat	gregal		ip	
23	10	21		2/4 tapat	gregal			
24	9	22		clar	llevant		Precipitació parcial	
25	11	23		clar	llevant			
28	11	24		clar	llevant			
29	16	25		1/4 tapat	ponent	núvols alts		
28	15	26		1/4 tapat	variable			
28	12	27		clar	variable			
30	13	28		clar	variable			
30	13	29		clar	xaloc			
23	15	30		2/4 tapat	gregal	vent fluix		
26	13	31		1/4 tapat	tramuntana			
26,6	12,5	Mitja	ip				ip	
								Precipitació total

Pel ritme que duim, l'any 1995 promet ser d'allò més falaguer, de sec i calorós, s'entèn. El mes de maig continua aquesta línia de poca pluja que duim d'ençà el gener i, que, tindrà greus repercussions sobre el camp i demés.

Tot i que la presència de dies grisos ha estat normal durant el mes de maig, la pluja ha estat nul·la, recollint-se unes dècimes el dia 12. Aquesta persistència de dies sense pluja coincideix amb una normal elevació de les temperatures que han fet un mes calorós. De fet, durant el mes no hi ha hagut, podríem dir, una disminució brusca o moderada de les temperatures, la qual cosa es percep amb les temperatures mínimes; ja ho diu el refranyer popular «La calor de maig, fa la llei de tot l'any». La presència, per altra banda, de dies clars coincideix, en aquesta època, de l'any amb la presència de vent xaloc o llevant fluix.

Tot i que el mes de maig sol ser un mes humit i així ho diu el refranyer «pel maig, cada dia un raig», també és ver que amb un mes sense pluja, l'anyada no és

segura. Diu el refranyer, «pluja de maig, collita segura».

La pluja acumulada de l'any és la mateixa del mes, ja que el pluviòmetre no s'ha embrutat. Els valors de precipitació de l'any són:

GENER	28,1
FEBRER	17,3
MARÇ	20,6
ABRIL	4,2
MAIG	0,0
TOTAL	70,2

La proliferació d'animalons, insectes, bitxos, etc, pel camp no és una altra conseqüència d'una irregularitat en el temps, que científicament no és encara avaluable, si bé s'ha de dir que els efectes destructius dins l'ordre natural són cada dia més nombrosos, la qual cosa fa que cada dia hi hagi més elements nocius pel clima.

En definitiva, ni plou ni vol ploure.

Miquel Company i Miquel Alzamora

LA COMARCA DEL PLA I LA PÈRDUA D'IDENTITAT

El pla ja no és l'esplendorosa comarca de principis de segle.

Aquest article és el resultat d'un treball d'investigació sobre la comarca del Pla de Mallorca. No hi podem recollir tots els aspectes de la investigació, però sí treure'n els trets més interessants. Un d'ells és la piràmide de la població del Pla del cens del 91, d'on es pot fer una lectura curiosa i particular de l'evolució de la població des de finals del segle XIX fins ara.

La piràmide de la població del Pla no té una estructura corrent, sinó que presenta unes característiques molt particulars. La població vella és molt nombrosa; un total de 6.368 persones tenen més de 65 anys, mentre que la població menor de 15 anys només és de 3.703 persones. La població activa (entre 15 i 65 anys) agrupa un total de 17.229 persones, de les quals només 9.399 tenen feina; la resta, 7.830, persones (mestresses de casa, estudiants, aturats i incapacitats) són actives no ocupades. La població total del Pla de Mallorca és de 27.000

persones repartides entre catorze pobles: Algaida, Santa Eugènia, Sencelles, Montuiri, Lloret, Costitx, Sineu, Llubí, Maria de la Salut, Ariany, Petra, Sant Joan, Vilafranca i Porreres.

La part central de la piràmide, aquella que engloba les persones nascudes entre 1932 i 1962, és molt minvada; hi ha hagut una reducció dràstica de població per dos motius: per la guerra civil espanyola, que fa minvar els naixements, i sobretot per l'estructura econòmica agrària del Pla, que motiva que l'excedent de mà d'obra hagi de cercar treball fora de la comarca a causa de la inexistent industrialització.

Però el Pla també es beneficia del desenvolupament econòmic de les Illes Balears provocat pel turisme de masses: durant el quinquenni 1962-1966 creixen els naixements i la piràmide recupera població. Durant el següent quinquenni (1967-1971) es torna a iniciar un descens de la natalitat coincidint amb la crisi econòmica internacional dels anys 70.

L'economia dona uniformitat. A partir de l'any 1962, l'estructura de la població del Pla és molt semblant, quasi la mateixa, de l'estructura de la població de la Comunitat Autònoma, que, al cap i a la fi, presenta la mateixa tendència dels països desenvolupats: any rera any baixa l'índex de natalitat. Això mateix també passa a la comarca del Pla, fet que ens demostra que les poblacions més petites segueixen les pautes de les grans poblacions, segons un ordre jeràrquic de grandària i seguint el patró del model capitalista-urbà. Quan, durant els anys 60, el sector turístic es desenvolupa i les Balears queden integrades dins una xarxa econòmica internacional, la comarca del Pla no en resta al marge. Aquesta unificació del sistema econòmic ha estat possible per mitjà del desenvolupament del sistema capitalista i la seva superioritat sobre els altres sistemes.

Per aquest motiu, la meua investigació es basa i fonamenta en l'ordre jeràrquic que ocupa cadascun dels tres principals sectors econòmics del Pla, com a forma de determinar si la comarca és o no és rural. Una forma de definir el tipus de comarca de què es tracta és observar quina és la seva activitat econòmica principal. Els resultats de comparar la distribució per sectors de la població ocupada del Pla i de les Illes Balears en conjunt són:

Població ocupada a la Comarca del Pla

Agricultura	17,9%
Indústria	29,93%
Serveis	48,1%

Població ocupada a la Comunitat Autònoma Balear

Agricultura	4,23%
Indústria	26,66%
Serveis	64,74%

La conclusió és, segons els paràmetres econòmics utilitzats en aquesta investigació, que la comunitat del Pla ha deixat de ser rural. Això no està en contradicció amb el fet que el Pla és una comarca molt peculiar, amb uns trets propis que la fan diferent, però és evident que l'agricultura ja no és el sector econòmic dominant, sinó que ocupa el tercer lloc. I a tots els països desenvolupats ocupa també el tercer lloc.

Cal afegir que altres factors també han intervengut en aquest procés d'apropar el món urbà al món rural. El més important és el desenvolupament dels mitjans de comunicació, que han contribuït en bona mesura a lligar les antigues zones rurals a les urbanes: bona xarxa de carreteres, televisió, premsa escrita...

Aquests trets característics del model capitalista de desenvolupament han unificat tot el sistema econòmic internacional, creant una tendència homogènia. Per això, cada vegada tendrà menys sentit, dins de les societats industrialitzades, parlar de món rural o món urbà, ja que de moment el sistema econòmic segueix la tendència unificadora de fer cada cop més homogeni un *continuum* rural-urbà.

Rafel Miralles Mas

Revista *Es Saig*, d'Algaida, núm.172, abril 1995

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 3.000 ptes.

Nom:.....
 Cognoms:.....
 Carrer:.....núm.:.....
 Població:.....cp:.....
 Banc o Caixa:.....oficina.....
 carrer:.....núm. de compte:.....

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol membre de l'equip de redacció o enviau-la a:

MEL I SUCRE Sant Joan, Ramon Llull, 48

firma

AGRAÏMENT

En primer lloc voldria agrair i donar les gràcies a les 244 persones que cregueren que l'opció que jo representava a les eleccions del 28 de maig era la millor per a la qual exercir el seu dret al vot. Gràcies i una abraçada molt forta a tots els 244.

Estic orgullòs de representar la força nacionalista més votada a les municipals i m'agradaria que els 244 votants del partit anassin amb la cara ben alta. No hem d'estar empegueïts d'haver votat aquesta opció ja que a tothom l'hi agrada comandar a ca seva i que els veïns no li diguin el que ha de fer a ca seva. Nosaltres, els nacionalistes de Mallorca, volem comandar a ca nostra i no haver d'agrair favors a ningú.

Vull explicar un parell de coses fetes durant aquests 4 anys i que no han estat ben enteses.

La primera qüestió és la nostra manera d'entendre l'urbanisme, tant a nivell urbà com a nivell rústic. De fet, nosaltres no podem consentir, i feim feina per aconseguir-ho, que quan una persona, com n'hi ha al poble, vulgui construir alguna cosa legal tingui més dificultat i li surti més car que una persona que va fent, sense dir res a ningú. Creim que això és de sentit comú i no mereix que se'n parli més. Vull fer a saber que les lleis per les quals es regeix l'urbanisme a Mallorca les marca el PP.

Una altra cosa que vull explicar és la nostra manera de fer amb la xarxa il·legal d'aigua. Nosaltres voldríem legalitzar, però com? La concessió de mines per treure aigua manifesta que és exclusiva per al cas urbà. Senzillament, canviant aquesta concessió si és possible, ja que si algun veí té la xarxa prop, segurament desitjaria connectar-s'hi i si no se li dona, no deu ser estrany fer el següent raonament: "Si jo no en puc tenir, no en tindrà ningú" i fa una denúncia amb tota regla contra l'Ajuntament, qualsevol tribunal mandaria tancar les aixetes d'aquesta xarxa il·legal, recordaria que hi ha pous legalitzats per proveir d'aigua a redols de sòl rústic a diversos municipis de Mallorca.

L'altra dia de pagés em va a venir a veure un veí de Sant Joan, el qual em va dir que hauríem d'estar empegueïts d'esser del PSM-NM, i que li havíem dit pel poble. La meva reacció va ser agafar-m'ho positivament i li vaig recordar que si hi ha d'haver algú que ha d'estar empegueït a Mallorca aquests són els del PP; casos com Brokerval, Túnel de Sóller, Modificació de la Llei d'Espais Naturals, la construcció de xalets a la platja de ses Covetes, la milionària operació del barco de l'aigua fan de la credibilitat del senyor Cañellas un assumpte a resoldre. I el que és més estrany, quan sol·licita un ajut a Madrid, sempre ho fa des d'una perspectiva com si fos un nacionalista de pro.

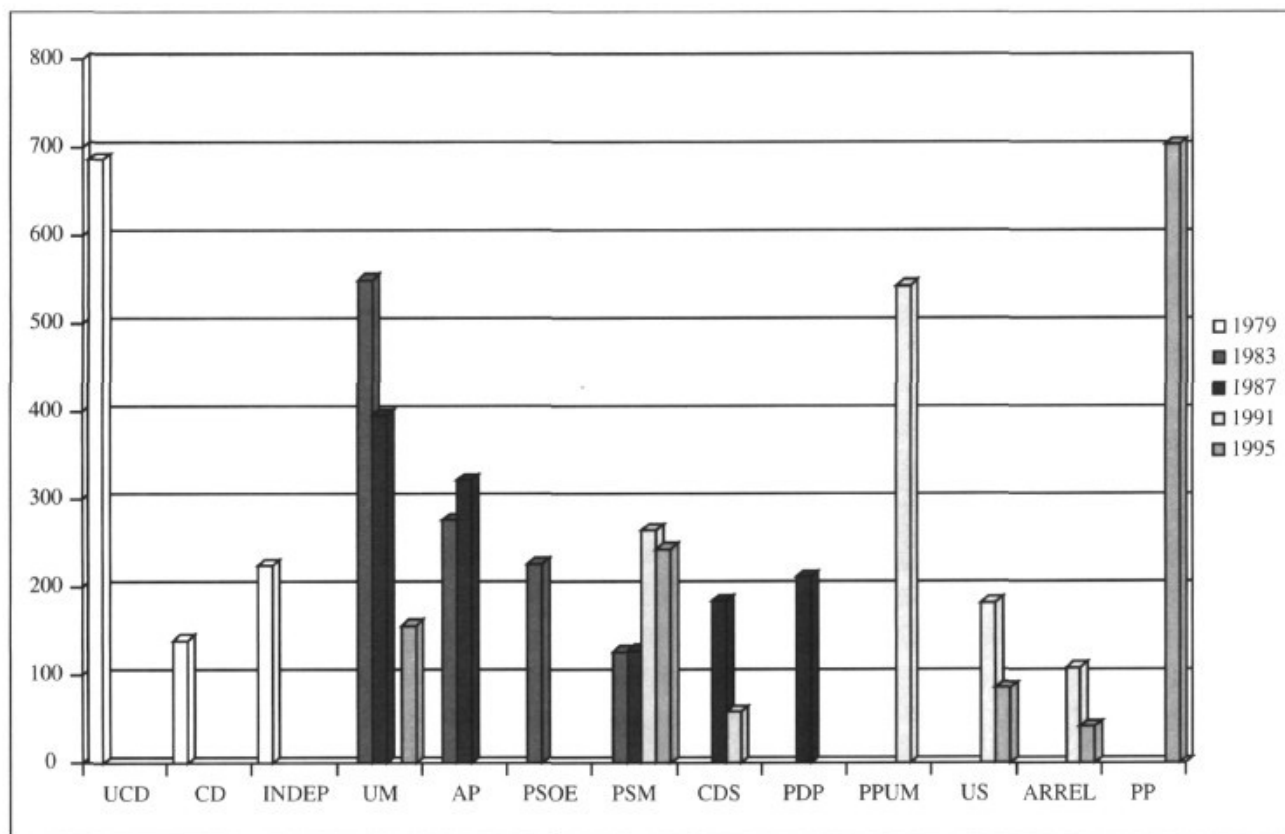
Ara que parl del senyor Cañellas, li record unes manifestacions als mitjans de comunicació de les illes, en les què mai li surten els números quan es tracta d'avaluar manifestacions contra la reforma de la llei dels espais naturals, o la cadena humana més llarga feta mai i que sempre són els mateixos i que tampoc el voten. Amb aquesta teoria just vol representar els seus votants, la qual cosa s'ha vist reflectida en aquesta campanya en què el descens del PP a Mallorca ha contrastat amb l'augment que el partit ha tingut a la resta de l'Estat espanyol.

Podria escriure moltes coses més sobre el president Cañellas i el partit al qual representa, però trobo que amb aquestes ratlles ja és suficient i, també, voldria fer una reflexió sobre els insults que han hagut de suportar alguns familiars i simpatitzants del PSM-NM durant la campanya electoral i després d'aquesta: n'hi ha que estan tant poc segurs de que el que defensen és tant poc defensable, que tenen remordiments de consciència i recorren a aquestes maneres per embrutar la política.

Agrair una vegada més als 244 votants l'esforç fet i que tenim les orelles ben desembossades, i hi ha coses que nos entren per una i ens surt per l'altra. Gràcies.

Francesc Nicolau Català

ESSER D'ESQUERRES A SANT JOAN

Encara que els resultats reflexin una realitat, els objectius de l'esquerra són tan ecuànims com els de la dreta.

Cal tenir molta paciència i una alta dosi d'optimisme per esser d'esquerres a Sant Joan. La gent progressista hem de patir sovint les falses acusacions de la dreta, i el que és més greu: les calúmnies. Recordau aquella mentida històrica de les primeres eleccions dels vuitanta, quan la dreta va espargir el rumor "els rojos volen tomar l'església i fer-hi una casa de pisos"? Ara pot semblar ridícul i fins i tot podem riure amb aquella beneitura, però cada any que hi ha hagut eleccions s'ha repetit el mateix model: les calúmnies i les mentides atiadades per la dreta contra la gent d'esquerres han estat una constant.

En aquestes eleccions també n'hi ha hagudes, de mentides i calúmnies contra la gent d'esquerres. No en traurem la llista per no fer empegueir els set regidors de la dreta que han entrat al Consistori; però en podeu

estar segurs que també són ferestes. I vos hem de dir una cosa, senyors de la dreta: de posar a parir els contrincants polítics, tots en sabem; i si qualche dia des de l'esquerra ens hi posam de veres, idò llavors serà gros, i no direm mentides sinó tan sols veritats.

Però deixarem per un altre dia la llista de "parides" protagonitzades per la dreta, les quals, de passada, han demostrat la incompetència dels successius equips de govern a la Sala.

Ara és el moment de reivindicar l'esquerra santjoanera, de tenir ben clar que la gent d'esquerres pot anar amb el cap ben alt i reafirmar-nos en el compromís amb el nostre poble: un compromís per la igualtat de tots els santjoaners, sense senyors ni vassalls, un compromís per la transparència a les institucions (la prova més evident d'aquest

El PSM, com a únic partit d'esquerres, ha rebut sempre les acusacions dels sectors reaccionaris.

compromís de la gent santjoanera d'esquerres amb el poble són les cròniques consistorials que cada mes surten en aquesta revista, una revista feta per gent d'esquerres), un compromís per cercar solucions als problemes reals de la vila, i no per inventar-se problemes i "solucionar-los" desmesuradament (la residència de la tercera edat és una obra inútil que ha costat molts de doblers, inútil per les seves dimensions i per les seves prestacions: hi havia molts altres remeis. Un altre exemple: el famós camí de Consolació a Son Juny, ja n'hi havia un i se'l varen carregar, i ara en volen fer un altre que costarà més de trenta milions). O no és cert tot això, senyors de la dreta?

O no és cert que fins i tot n'hi va haver que volgueren aplicar la llei antiterrorista a uns quants jovenells que embrutaren una placa que deia "Plaza del Gral. Franco", un símbol feixista?

Què ha fet la dreta a Sant Joan a més d'insultar i calumniar? Idò, resumint-ho molt, és bo de dir: els primers dotze anys (1979-1991) varen construir grans edificis inútils, varen refer places tot destrossant-les, i els permisos d'obres s'arreglaven amb una

xerradeta; els quatre anys següents (1991-1995) no han fet res, s'han limitat a deixar passar el temps; això sí: els permisos d'obres s'han seguit arreglant amb una xerradeta, o ni això!

La presència de l'esquerra dins l'ajuntament és imprescindible per això mateix: perquè amb aquesta presència almanco hi ha un cert control, encara que només sigui per informar els santjoaners del que passa dins la Sala; encara que només sigui perquè, per l'empeguement que comportaria "sortir als papers", la dreta reprimeixi un dels seus tics més deplorables: fer i desfer sense demanar el parer de ningú i sense informar-ne públicament.

El to d'aquestes retxes és dur; no tan dur però com les mentides que hem hagut de sentir en aquesta passada campanya electoral, ni tan dur com les que hem hagut de pair durant aquests catorze anys de govern dretà a la vila. I és que, per molt que vagin a missa, tenen la moral i l'ètica per davall dels peus. Són uns impresentables.

Mateu Sastre

ELECCIONS MUNICIPALS I AUTONÒMIQUES 95

La participació a les urnes va ser del 85%.

El resultat de les urnes a nivell municipal a Sant Joan ha donat un clar guanyador, el PP. Aquest resultat s'ha d'explicar, però, d'acord amb una sèrie de referents obligats:

a) l'onada PP arreu de l'Estat espanyol que va entrar via Madrid als televisors locals i que arribà fins els racons de Sa Bastida i Sant Onofre. Davant aquesta invasió pepera, un partit, el PSOE que, carregat de conflictes interns i corrupteles associades s'enfonsa en benefici del PP.

b) el conservadurisme santjoaner.

c) el batle fa batle. Desbancar aquesta tesitura correspon a l'oposició.

d) la falsa campanya que han fet alguns membres del PP alhora de menysprear a candidats d'altres partits.

No obstant això, la campanya del PP sense

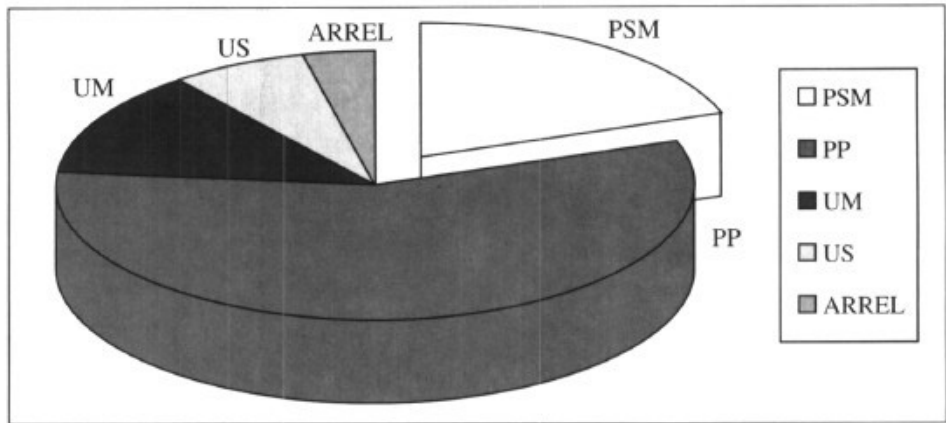
ser la més convincent de la campanya, si que va ser la que més gent arreplegà. Davant un bon sopar, que el president Cañellas no pogué assaborir per les presses de la campanya, no hi valen competidors per guanyar i menjar.

El PP que presentava una llista bastant novedosa, tot i l'incògnita dels seus candidats, va fer una campanya completa, amb un gran desplegament de militants i fent pinya entorn del candidat Mora. La hipòtesi que, molts militants romprien la disciplina de vot, va ser absolutament falsa pels resultats obtinguts. El bon resultat del PP, el més alt d'una convocatòria municipal, no era creïble ni pels mateixos membres de la llista. De fet, no es poden objectar excuses per llevar mèrits a la victòria conservadora, però hi ha una taca que sempre es qüestiona quan es parla dels altres:

en Biel Mora és, amb molta avantatge, el polític elegit que fa més anys que està a l'Ajuntament, o sia, a la poltrona. En concret, des de les eleccions de 1983, en Biel Mora és regidor a l'Ajuntament.

Segons els resultats obtinguts, el PSM va ser el partit que millor va reflectir les ànsies d'haver aconseguit un resultat més elevat, però la caixa de sorpreses va botir el dia de les eleccions amb la majoria absoluta del PP.

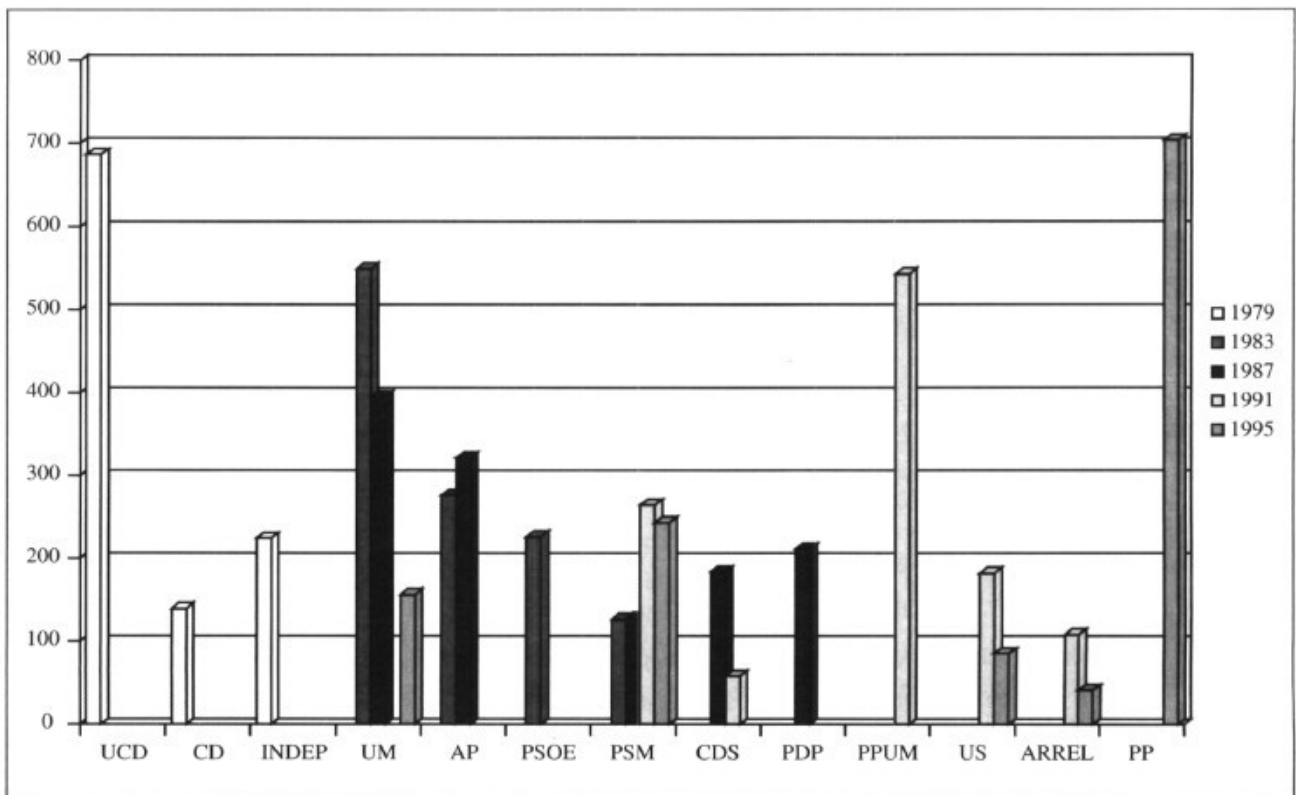
Tot i aquesta espectacular majoria absoluta del PP, el PSM i UM varen ser els partits que pogueren aconseguir regidors. I dels dos darrers, el PSM, reflexa una vegada més, això si una mica lluny del sostre electoral que s'havia proposat, que és el cavall més aprop

El PP se'n dur mitja tarta del resultat de les eleccions.

del PP i el que corre més aviat darrera del mateix.

Al llarg dels anys de vida democràtica, es pot anar comprovant que Sant Joan vota conservador. Si en un principi, era l'UCD, llavors aparegué la UM i, finalment surt el PP, que és el l'encarregat d'arreglar vots cap a la seva parcel·la. Seria, per tant, absurd reivindicar davant els resultats haguts fins ara, que el poble es tomba per altres tendències. Això és el que a mi em sembla, la qual cosa no

Els resultats de les eleccions municipals són sempre més diversos.

vol dir que sigui impossible o difícil aconseguir-ho.

En aquest contexte, el PSM representa, des de fa una sèrie de convocatòries electorals, la segona força més votada, circumstància que en un principi, li dona credibilitat i punts per fer feina i esser-hi.

UM partia com una vertadera incògnita, tot i la renovació de la llista que presentava. El resultat obtingut va deixar una mica escèptics els seus membres que, almenys, tenien aspiracions d'aconseguir el resultat del PSM.

La campanya d'UM va ser una mica fluixa, la qual cosa es va reflectir en la manera de fer dels candidats. A UM, més que al PSM, li afectà allò de que no totes les famílies votaven el mateix.

Respecte de les altres dues opcions que es presentaven a aquestes eleccions —ambdues locals— no obtingueren regidor. El glop més difícil va ser per l'alcaldeable d'US, Joan Matas, que no va sortir elegit malgrat les expectatives entorn de l'agrupació de la Tercera Edat. Arrel partia amb dificultats i la novetat no era tal com feia quatre anys. A més, una font important de vots va prendre un altre rumb, castigant l'agrupació als 42 vots aconseguits.

Pel que fa als resultats electorals, aquests varen ser: dels 1.442 electors, un total de 1.243 santjoaners anaren a votar, distribuïnt-se els vots de les eleccions municipals de la següent manera:

	1995	1991
PP	704	
PSM	244	265
UM	157	
US	86	185
Arrel	42	109

La jornada electoral va transcórrer amb total normalitat.

CDS	49
PPUM	544

Les diferències més significatives varen ser: la majoria absoluta de 703 vots, que contrasten amb els baixos percentatges de la resta de partits, la qual cosa pot contrastar-se amb una diversitat de vots del 1991.

D'altra banda, els regidors que deixen el banc de la política són:

PSM	Gracià Sànchez Font, de ca s'Escolà
Arrel	Josep Mas, Boveta
US	Joan Matas Antich, comandant Peremates
PPUM	Guillem Mas, Pagès Joan Matas, des Sabater Coix

Els candidats electes han estat els següents:

PP:	Gabriel Mora Mas, Belos Joan Matas Gayà, Pere Maiol Miquel Torrens Mas, de Maria Joan Magro Bauçà, Magro
-----	---

Biel Mora és elegit, per primera vegada, batle per les urnes.

Miquel Gayà Rotger, Duran

Pere J. Galmés Jaume, de Sabó

PSM: Francesc Nicolau Català, Parrec

Joan Sastre Joan, Marió

UM: Amador Bauçà Sastre, Cai

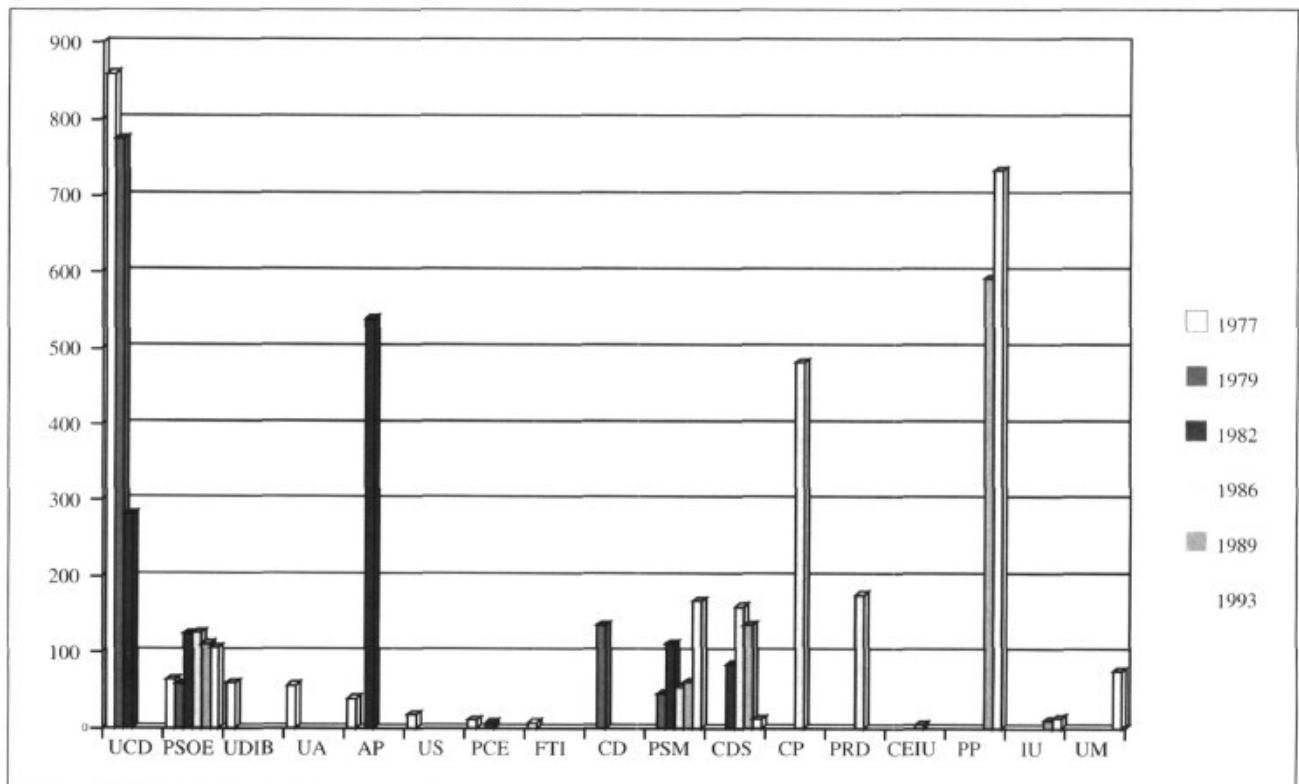
Deixen ara les hipòtesis generals que afecten al abans i després del dia de les eleccions.

El PP té una majoria absoluta que li permetra dur endavant els projectes que, fins

ara, han estat pobres. Hem de pensar que, amb l'execució de projectes el PP, considerant que era el PSM qui vetava els mateixos, ara no podrà justificar-se amb aquesta hipocresia. Els projectes de l'eixamplament de la xarxa d'aigua, les llicències d'obres, el passeig de Consolació, les concessions de les instal·lacions municipals —sigui la piscina, la casa de Cultura, el local de la Tercera Edat, ...—, incloure algun projecte en el pla de vies i obres del CIM seran, algun dia, realitzats sense cap problema.

Aleshores es veurà la feina d'un batle que, amparant-se amb la majoria absoluta no podrà acusar als altres partits de boicot o control. I és que amb aquesta majoria, el batle serà més batle i, si ell no ho procura, l'oposició serà més oposició, amparant-se, aquesta, en la missió de vetllar i controlar les decisions de l'equip de govern.

Miquel Company Florit

A les eleccions generals, la majoria de la dreta és espectacular.

ADÉU A L'AMO EN PEP TURRICANO

Versos a Josep Estelrich i Mieres, «Turricano»

El meu petit homenatge

Al Pla els homes de bé tenen la gorja crica,
cares llargues per tot arreu, avui horabaixa.
A Hortella els pins regalimen i no és roada,
les roselles ja destenyeixen d'enyorança...
A les cases, marriment de porxada buida...
Poca folga, barrams estrets de Vilafranca,
i braços sorrers, i càrritx a la mirada.
Plorem, que un pagès ha mort quan
treballava!
Ara, anit, ni truc ni retruc a la taverna,
cal callar per nodrir la bona recordança...
I que el seu exemple faça condreta camada
entre els que ens deixondia la frescal paraula.
Poca berba avui, que la gelada és gruixada,
que un calabruix lleig ha malferit l'anyada!
Plorem, que un pagès ha mort quan
treballava!

Gabriel Florit i Ferrer «Sabater»

Sineu, 8 de juny de 1995

GLOSA DES FORNER

Els qui som del teu partit
traspassats per l'amargura
tots recordam amb dolçura
el teu cor de nin petit.

Mai estaves mal sofrit
sempre parlant amb mesura
amb la teva gran cultura
llarga a l'infinit.

Es Forner Boveta

L'amo en Pep Turricano, epd.

Me falten idees per expressar el que sent en aquests moments, pensant amb en Pep Turricano. El que va fer pel nostre poble: tu ens feres obrir els ulls perquè veiéssim que no somniavem, que era un fet que teníem unes senyes d'identitat com a poble, que la societat de consum ens havia fet oblidar el costum de la mallorquinitat de la nostra cultura ancestral. Tu has estat el mirall on s'ha mirat molta gent. Tu, com a bon santjoaner, has sembrat una llavor que a molts indrets ha germinat d'una manera abundant; això ho va demostrar el teu acomiadament.

Per molta gent seràs en Turricano d'Hortella, símbol del mallorquí humil, honest i treballador amb una personalitat ben definida. En tot feies PAÍS i això no t'ho hem agrait mai; però ara vull dir als quatre vents: gràcies pel que has fet. Més enllà del temps i de l'espai seguiràs fent poble. Una vegada més, gràcies Pep.

Una santjoanera de pro

OFERTAS DE VERANO

OFERTA VALIDA DEL 23 DE JUNIO AL 6 DE JULIO

79

99

Grandes consumidores

329

1395

194

199

HIPIER MALLORCA
Hiper & Centro SUPERMERCADO Xims

TERANYINES. COL·LECTIU PER LA RECERCA HISTÒRICA SANTJOANERA

Reunió del dia 6 de maig de 1995

A la reunió ordinària que va fer aquest Col·lectiu cada dos mesos, el primer dissabte, hi participen deu membres.

Comencen per fer una revisió de la taula muntada per Teranyines en la Fira del Quart Diumenge. S'hi va acostar molta gent per rebre informació i per adquirir alguna de les publicacions que s'hi oferien. Es desitja mantenir cada any aquesta participació en la Fira.

Dificultats de darrera hora impediren fer aquest mateix dia a Consolació la presentació de la Carpeta dels Goigs de la Mare de Déu, preparada per Joan Bauzà Barceló. Tampoc va ser possible participar en les activitats culturals del Dia del llibre, amb una conferència de la Dra. Maria Barceló sobre «Història local» i amb la presentació del llibre «Sant Joan, un temps»,

de Carles Costa Salom, que serà la Monografia núm. 3 de la col·lecció «Monografies santjoaneres». Aquestes tres activitats es portaran a cap dins el programa de la Festa del Sol que balla, organitzada per la APA del Col·legi Son Juny, del 23 al 25 de juny.

L'Ajuntament ha cedit gratuïtament al Col·lectiu Teranyines el material dispers de la publicació *DOCUMENTA*, que va fer l'Ajuntament els anys 1941-1947. El col·lectiu completarà amb fotocòpies les col·leccions incompletes que resten de *DOCUMENTA* i les posarà a la venda; el producte es destinarà a la publicació de monografies santjoaneres.

S'ha acordat preparar un almanac o «parenòstic» per l'any 1996, dins l'estil d'aquestes publicacions tradicionals a Mallorca.

XXIV ESCOLA D'ESTIU DE MALLORCA

del 21 al 25 d'agost

a MONTUÏRI

*Per una escola arrelada al medi, de qualitat,
participativa, alegre i compartida*

Vine. T'esperam el quart minvant d'agost

Informació als telèfons: 64 60 40 / 27 37 47

L'ALFABAGUERA 1995

Ets de verdor i esperança
dels jardins la bona olor
del qui et sembra viu recança
i de l'estiu esplendor
la teva figura airosa
descendeix de l'antigor
per l'humà ets profitosa
i dels ramells lo millor
també pel cuiner ets gustosa
i elegant en el balcó
ton figura és agradable
com del camp, florit l'albó
al cap rec de l'hortolà
hi cau bé l'alfabaguera

quan el solc va per girar
que rossa son esponera
alegra el seu alenar
i la calor li alleugera
esplendorosa, amatent
senzilla, i casolana
t'escau bé el sol naixent
i l'aire de Tramuntana
i al mes d'agost ja florida
el teu perfil tot blancor
de floretes fora mida
que ens inspira, a pau, i amor

Bàrbara Matas Sastre

DOS DITS DE SENY

Domina la teva llengua

Un proverbi àrab diu: *La ferida feta per una llança pot curar, però la causada per la llengua és incurable.*

La sabiduria popular d'aquest proverbi ens ha d'alertar del mal moral que pot fer en una persona la calúmnia, la injúria, la mentida, la paraula que molesta o ridiculitza. Amb la llengua es pot fer molt de mal, i un mal irreparable.

Domina la teva llengua. Quan no puguis elogiar, calla. Emplea la teva llengua només per fer el bé: per ensenyar i orientar, per animar i alegrar, per ajudar i consolar, per comunicar-te i dialogar. Allunya de la teva llengua tot el que pugui ferir o molestar el proïsme. Si no aconseguixes el control sobre la teva llengua, pots ofendre algú, fer perdre valuosos projectes que han costat molt aixecar, bloquejar una bona obra que està a punt de fer-se o tenir un seriós disgust amb qualcú que hagi pogut agraviar.

I acaba aquesta breu reflexió amb altres dos proverbis àrabs: *La teva llengua és un lleó, si la fermes te guardarà, però si l'amolles te devorará.*

Quan hagi amollat una paraula, aquesta et domina, però mentre no l'hagi amollada és el seu dominador.

mel i sucre, dolcet dolcet

No és que vulgui penjar-me medalles bravejant de profeta, però una vegada passades les eleccions no estarà gens malament recordar el que vos deia el mes passat: deia que la contesa seria desigual, que seria un cavall fort i sà contra someres coixes. I com sabeu, la pallissa va ser de les que fan època. El cavall PP ha arribat destacat a la meta i ha tret quasi tres cossos al segon, PSM, i gairebé cinc al tercer, UM. Els altres dos cavalls que prengueren la sortida, Arrel i US, arribaren amb el control tancat i aparentment han quedat esborrats del mapa. Els perdedors s'hauran d'espavilar molt si volen qualche dia de qualche any poder-se enfilear al capdamunt del pòdium.

• • •

En Joan Bauçà, tot i ser un escèptic, donarà un temps prudencial, amb crítica suau, al nou govern municipal. Però estaré esmolant-me les unghes, no fos cosa que l'eslògan dels «peperos», SOLUCIONES, no es complís (si hi ha problemes i ells en tenen les solucions, no feia falta que esperassin les eleccions per aplicar-les). Però d'una cosa sí que en podeu estar ben segurs: s'ha acabat això de donar la culpa als altres. Amb una majoria tan grossa, tant els encerts com els errors seran únicament responsabilitat del PP. També s'ha acabat el creure que baix un nivell impositiu o la deixadesa en la recaptació municipal fan un bon matrimoni amb un bon manteniment dels béns municipals. Les solucions sempre han demanat doblers. I una de dues, o el batle els hi posa de la seva butxaca, o cerca ingressos per trobar SOLUCIONES.

• • •

Al darrer Ple de l'Ajuntament de la legislatura 91-95, el fet més destacat fou l'escassa presència de regidors sortints. Els absentistes sols no han estat capaços de guardar les formes i de tancar dignament el seu pas per l'Ajuntament. Per a ells, a un bon guanyar no s'hi oposa un bon perdre, sinó ben al contrari.

No han bastat aquests darrers anys per donar SOLUCIONES. Vendran ara!

Tota persona que es presenta a unes eleccions té el deure d'assumir la seva tasca, de govern o d'oposició, fins al darrer moment. No fer-ho així és faltar als electors que confiaren en tu.

• • •

El nou rector ha donat un bon impuls a les activitats parroquials. Tot i portar més d'una parròquia al mateix temps, es veu que és un home dinàmic: moviment escolta, pamboliada, renovació de l'enllumenat del temple, projecte de recuperació del teatre del Centre Catòlic, etc. Només esper que les eternes forces vives que tot ho volen controlar el deixin treballar sense travetes ni cops baixos. En aquests temes tothom pot tenir la seva idea, però només se'n pot dur a terme una en cada cas, i el més lògic és que el cap visible de la comunitat catòlica, una vegada escoltats els òrgans consultius corresponents, decideixi com s'han de portar les reformes o idees noves.

Joan Bauçà

CONSEQÜÈNCIES DE L'ALCOHOLISME DE L'HOME SOBRE LA DONA

La vida d'una dona d'un alcohòlic no és gens fàcil.

És una vida plena de dificultats a tots els nivells: afectius, laborals, econòmics, socials...

Podem especificar que la dona del malalt alcohòlic passa per diferents moments en la seva relació amb l'addicte.

La dona pot haver viscut l'inici del consum o bé que aquest ja hi sigui quan comença la relació amb ell. Al principi no li dóna importància, a aquest consum, i no ho considera un problema, més aviat com un hàbit social com tenen moltes altres persones.

Aviat s'adona que la situació es fa cada vegada més difícil. Comencen a faltar els diners a casa (perquè normalment l'addicte gasta descontroladament), l'addicte comença a faltar al treball, arriba tard a casa, deixa de banda totes les seves responsabilitats. Al principi és freqüent que la dona intenti tancar tota aquesta situació. Posa excuses per ell en el treball, davant els amics, familiars...

Comencen les discussions, els crits, les amenaces de separació, demanar promeses a l'addicte perquè deixi de beure i que aquest està disposat a complir, però que s'obliden de nou davant una copa.

Cada cop més la dona se sent més tota sola i carregada. Es converteix en pare i mare de la família. Ella tota sola ha d'acabar l'educació dels fills, ha d'aportar sustent econòmic a la família i intentar controlar l'addicte. Freqüentment delega part de les seves funcions sobre algun dels seus fills,

aquest es converteix en confident de la mare i en pare postís per als altres germans.

A espatlles del seu marit intenta posar en marxa solucions desesperades: tirar totes les begudes alcohòliques de la casa, acudeix als bars que freqüenta el seu marit per intentar controlar-lo, li dona medicació sense que aquest se'n temi...

Però tot això no soluciona res.

El millor que pot fer es demanar ajut professional per intentar arreglar la situació.

Amb l'adequada ajuda ella podrà entendre la malaltia de l'alcoholisme i posar en marxa tota una sèrie d'estratègies per dur el seu marit a tractament i que deixi de beure, i alhora ella se sentirà recolzada per persones que entenen la seva situació.

Ningú no ha de sentir vergonya del fet que necessiti ajuda, ni culpabilitzar-se perquè no ha sabut com actuar per apartar el seu marit de la beguda, sinó tot al contrari, demanar ajuda als professionals significa ser responsables i una bona passa cap a la curació i el restabliment de l'estabilitat familiar.

Joana M. Rigo Cabot

Psicòloga

Gentilesa de Domingo Fontirroig

ABSTÈMIA

Camí Bandris s/n. Manacor
Teràpies els dilluns de les 19 a les 21 h.
Tel. 84 31 19
Urgències (24 h) Tel.: 40 14 84

BANCA MARCH

C/ de Mestre Mas, 11
Tel.: 52 60 66
07240 Sant Joan

Agenda-Maig

Natalicis

Lluïsa Febrer Bauçà (06-V-95)

Defuncions

Josep Gual Bauçà (——— / 19-IV-95)

Carlos Estelrich Costa (08-IV-35 / 27-IV-95)

Isabel Bover Gelabert (28-IV-29 / 07-V-95)

Antònia Adrover Costa (17-I-02 / 11-V-95)

Miquel Gayà Bauçà (——— / 12-V-95)

Noces

—

Apotecaries de guàrdia

Diumenges

Dia 4:	Sant Joan
Dia 11:	Vilafranca
Dia 18:	Ariany
Dia 25:	Montuïri
Dia 2 juliol:	Petra
Dia 9:	Porreres
Dia 16:	Sant Joan

Horari d'autobús

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 7.50 h; 13.00 h; 15.20 h; 16.20 h; 18.20 h; 19.30 (dies feiners).

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 8.25 h; 10.00 h; 18.25 h; 19.30 h (dies festius).

Horari d'assistència mèdica

Centre sanitari: 10.30 h - 13.00 h (de dilluns a divendres).
PAC de Vilafranca: resta d'hores.

Horari de farmàcia

Estiu: De 10 h a 13.30 h / De 18 h a 21 h

Hivern: De 10 h a 13.30 h / De 17 h a 20 h

Horari de misses

20 h (dies feiners) / 10.30 h i 20 h (dies festius)

Consolació: 18 h

Telèfons d'interès

Bombers:	55 00 80
Centre Sanitari:	52 63 11
GESA:	55 41 11
Ajuntament:	52 60 03
Apotecaria:	52 62 52
Centre meteorològic:	26 46 10
Guàrdia Civil:	56 00 27
OCB:	72 32 99
PAC (Vilafranca):	56 05 50

El temps

Pluviometria G. Company
Maig

12 ip.

Total acumulat: 70,2

La lluna

Nova de dia 1 a dia 5.

Creixent de dia 6 a dia 12.

Plena de dia 13 a dia 19.

Minvant de dia 20 a dia 26.

Nova dia 27 a dia 30.

Efemèrides

JUNY DEL 75 A SANT JOAN

- A la revista Sant Joan surt un article biogràfic sobre Frai Lluís Jaume i es convoquen les bases d'un concurs sobre el màrtir santjoaner.

JUNY DEL 85 A SANT JOAN

- Fou inaugurat el passeig Joan Mas i la plaça de la Constitució.

- Nou asfaltat de la carretera de Lloret.

- Anyada magra de cereals i albercocs per les escasses i irregulars pluges.

Gracià Sánchez

Cooperativa Agrícola

SANT JOAN

«Tota casta de
productes del camp a
bon preu»

Carrer de Petra, s/n

Tel.: 52 63 24

Elèctrica

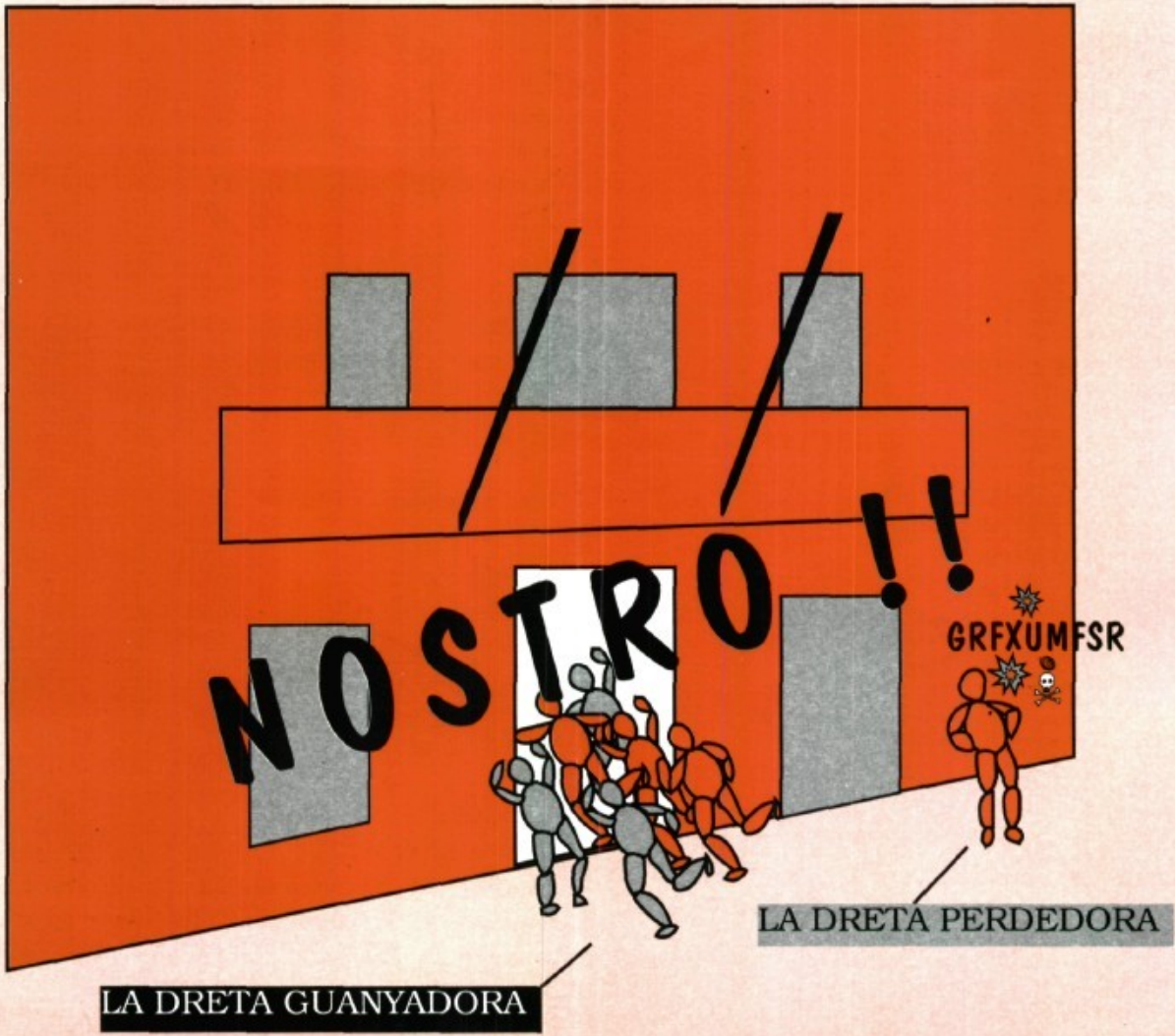
PEP DES SAIG

instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
subministraments elèctrics

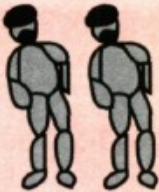

Consistori, 8 52 63 23
Sant Joan

LA DRETA GUANYADORA

LA DRETA PERDEDORA

L'ESQUERRA ASTORADA

LA BANQUETA